

Είς ημέρας ἤλης πόνου
κι ὁ Διόδοχος τοῦ Θρόνου.

Μὲ τί λαχτάρα μωστικῇ, μὲ τί χαρὰ καὶ πόνο
θὰ ξαναγύρισες στὴ γῆ, ποῦ δὲν τὴν εἶδες χρονο.
Ὅσο σ' ἐξέγκαν ἐκεῖ τὰ ξένα τὰ παλάτια
τόσο θὰ κούτταζες ἐδῶ μὲ τῆς ψυχῆς τὰ μάτια,
γιατί σὲ τούτῃ τὴν γωνιά, στὴν πρώτη σου κοιτίδα,
θὰ ἔβριξ ἀγάπῃ μοναχά, παλάτι καὶ πατρίδα.

**Πολλὴ μαυρίλα,
πούγινε νύλα.**

Φ. —

Ὅποτον μέγα γεγονός...
δηχλή' στὸν αἰθέρα...
σήμερα μαύρος οὐρανός,
σήμερα μαύρη μέρα.

Σήμερα σκέπῃ μελανῇ
σὲ κάλπας ἀπλωμένη,
σήμερα βγαίνουν τραπὸ
καταμουτζουρωμένα.

Ἢ μούντζαις, ποιδιαν συχνά' στῆς κλασικῆς μας μοῦρας,
γὰ τούτους, Περικλέτο μου, γι' ἤκανε μουντζούρας.

Ὅργῃ λαοῦ, λαοῦ θυμῆς,
μεγάλῳ πανηγύρι...
σήμερα μέλας ποταμὸς
τὰ πάντα παρὰσφει.

Μέσα σὲ μαύρῃ θάλασσα μεγάλοι ναυαγοὶ
ζητοῦνε νάβρουν γῆ.
Μαύρης θαλάσσης κίματα
ἔδω κι' ἐκεῖ σκορπᾶνε
κῆν παλῆθ' συνθήματα,
ποῦ πέρασαν καὶ πάνε.

Μέσα σὲ μαύρῃ θάλασσα βουτοῦν πολιτικοί,
ποῦ' μαύρισαν τὰ μάτια μας μὲ τὴν ρητορικῆ.
Μέσα σὲ μαύρῃ θάλασσα βουτοῦν καραδοκῆρες,
ὅπου σὲ ξέφραις ἔρριξαν μὴ σκαμπαθία σάπια,
κι' ἐτίθινον, βρὲ Περικλή, κι' ἐμάς τοὺς κακομοιρηδες
μὲ γκατρούρα τοῦ καιροῦ καὶ μάρπη' Ἀλέξῃ χάπια.

Γιὰ κίττα, Περικλέτο μου... μαύρης θαλάσσης φρέκῃ
καὶ μαῦρα σήμερα βουτὰ
τρομάξουν μούτσουνα τραπὰ
ποῦ τοῦτο τὸ Ρωμαίικῳ τὸ πέρνουν γιὰ τοιφλίκι.

Σήμερα φεύγουν ἐνεῖρα καὶ βγαίνουν δια φροῦδα...
πολλὴ μαυρίλα' πλάκωσε μαύρη σὰν καλζακούδα.
Σήμερα μαύρος κοπετός, σήμερα μαύρη λαύρα,
σήμερα πῆλα πράσινα πέφτουνε κάτω μαῦρα.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου χίλια κι' ἑνακόσια δέκα
ἐμαυρίσθηκαν ἐκεῖνοι, ποῦ μὰς κάνουν τὸν γχιζοῦλεκα.
Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου κουδουσίανε κουδουόγια,
στάναις λούφραζαν τραναῖς,
καὶ φωνάζανε φωναῖς
οἱ συνδυασμοὶ τοῦ πούκου πᾶς τὰ βρήκανε μπασιτοῦγια.

Βλέπω γύρω μου κι' ἀκούω συμπόλιτας σεβαστοῦς
νὰ φωνάζουν μαῦρο δὲς τοῦς,
νὰ μαυρίζουν τοὺς γνωστοῦς
καὶ ν' ἀσπρίζουν τοὺς ἀγνωστοῦς.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου γίνηκαν οπουδαία κῆρα,
κι' ἔλεγαν οἱ Παλλικοὶ
ὅτι δὲν θὰ πᾶσουν μπάξα
οἱ καμμέν' οἱ λαῖκοι.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου πῆσαις καθεμῆρας φονάκης,
θερὸς ὀχωρῆτοῦς τοὺς καμμένους... πᾶν τὰ σύμβολα των κῆ
κι' ἀσπραπρόσποπος ἔδωκε κι' ὁ Μανώλης ὁ Μπανάκης,
ἀν κι' αὐτοῦς ἔδω μὰς ἔδω μὲσ' ἀπὸ τὴν Ἀραπιῆ.

Χίλια κι' ἑνακόσια δέκα, ὅτ' ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου
βρόντησε λαὸς βροντῆ,
κι' ἔγιν' ἕνα πατρινὸ
μῆς ψηφοφορίας νύλα καὶ καθ' ἕνα πρωτακούστου.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου γίνηκ' ἕνας κοπετός,
κι' ἀσπρισαν τὸν Ζερβουδάκη, ποῦν Ἀγύπτιος κι' αὐτός.
Κι' ἔλεγαν οἱ πικροφάραι: ταῖς αἰμαῖο τοὺς πᾶνει
κι' ἀσπρους βγάξουν ἄουσις εἶναι μὲσ' ἀπὸ τὴν Ἀραπιῆ;
κι' ἔλεγαν μὲ μαῦρο κλάμμα μαυρισμένοι καπετάνοι:
βάλτε μας σὲ μὴ βάρκα μὲ σκράντα θρὸ κουρηῆ,
κι' ἄρον ἄρον στελεξάτε μας καὶ τοὺς θρὸ τοὺς τοεῖγκάδες
μέσα σ' τοὺς στραβαρπαδέες.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου βγάλανε καὶ τὸν Στρατοῦλη
καὶ τὸν κᾶνον στρατά, ... βγάλανε καὶ τὸν Δρακοῦλη
τὸν συντάκτῃ τῆς Ἑρέινης' στῆς Ἀγγλίας τὴν Ὀξφόρδη,
ποῦ σὰν ἔμαθε πὸς λόρδα παῖζουν καὶ δικοὶ μας Λόρδοι,
ἄρχισοι φωτογραφία νὰ διδάσκῃ νύκτα' μέρα
στὴν ἰσχυρῇ μας τὴν γαστέρα.

Στὰς ὀκτὼ μηνὸς Αὐγούστου βγάλανε καὶ τὸν Γιοζδέσση,
κι' εἶδαν πατριῶν δυνάμεις
νὰ κινουῦναι μαῦρα δόση
σὰν κι' ἔκεινο τῆς Βιρνάμης.

Ὅκτὼ μηνὸς Αὐγούστου, τῆς κᾶλπης τὴν ἡμέρα,
κι' ὁ Τσώρτσιλ τῆς Ἀγγλίας εὐρέθηκ' ἔδω πέρα,
καὶ μὲ τὴν Λαῖθι Τσώρτσιλ ἐγύριξ' ἐστὰ τμήματα
κι' ἐκόνταξε τὸ πούκο καὶ τᾶλλα τὰ συνθήματα.

Ὅκτὼ μηνὸς Αὐγούστου κι' ὁ Τσώρτσιλ μὲ τὴν Λαῖθι,
σεπτὰ πατιόντες ἔδω,
ἐμαθαν πὸς οἱ παῖδες τῆς εὐκλειδῆς μητρὸς
ἐμαύριαν ἀπάνους τοὺς παλαιούς σωτήρας,
καὶ πὸς ὁ Ζαβιτοάνος, εἰς τοὺς Κορφὸς γκατρός,
ἐπέρασε σ' τοὺς ψήφους τὸν Τζώρτζι τῆς Κερκύρας.

'Ακούσανε μὲ λύπη τὸ κῆρο τὸ μοιραίο,
καὶ πρὶν εἰς τὴν Ἄγγλια μὲ τὸ καλὸ γυρισμένο
λοῦς νὰ πᾶν ὅτῃ Ρέπα νὰ βροῦν τὸν Κερκωραίο,
καὶ γὰρ τὸν Ζαβιτσάνο νὰ τὸν παρηγορήσουν.

'Στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου μαῦρ' ἀνεκνοῦντο πλήθη
καὶ δὲν εἶδα ψηφοφόρος ἕνας κ' ἄλλος νὰ τραβᾷ,
καὶ τὸν Τζάρτζη τῆς Κερκωρας εἰς Τσάρτσιλ ἐλυπήθη,
ποῦ μ' αὐτὸν τὸν Ζαβιτσάνο τὰ 'κατάφερε ζαβᾷ.

Κ' ἔκ τῆς γῆς τῶν Παρθενίωνων
ὡς ἐνθιμημᾶ της μόνου,
ἕνα πεύκου' πήρε κλωνον,
εἰς τὴν κάλην του κ' ἔεινεος σύμβολό του νὰ τὸ βάλῃ,
ἀφοῦ τέτοια τύχη φέρει καὶ ὅτῃν Κόντε καὶ ὅτῃν Ράλλη.

Π. — Τούτου τοῦ μηνὸς ὀκτὼ, ποδοκάναν κ' οἱ ξένοι χᾶξι,
'βγάλανε τὸν Γαλανό, βγάλανε καὶ τὸν Καζέζη,
τούτου τοῦ μηνὸς ὀκτὼ, ποῦ μὲ κάνει καὶ τὰ χάνου,
'βγάλανε ποῦ λὲς τὸν Ἑολιν καὶ τὸν παητὴ τὸν Μάνο,
'στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, ποῦ ἔμπνησανε καὶ ζᾷ,
'βγάλανε τὸν Καλλησπέρη, βγάλανε τὸν Πατσιεζᾷ.

Τότε, ποῦ τραχε ὅτῃς κάλπαις κάθε καρυζᾶς καρῶδι,
βγάζουσε τὸν Βαρδισιότη, βγάζουσε τὸν Θεοδωρίδη,
τότε, ποῦ ἰσημονηθήκαν στομαχιὰν συμφέροντα,
ἄνδρες νέοι, Φασουλῆ μου βγάζουσε καὶ τὸν Γέροντα,
μὲ λαγοῦ γρηγοροσύνη βγάζουσε καὶ τὸν Λαγοπάτη,
πασιπασιώντας τῆς κάλπαις βγάζουσε καὶ τὸν Πασιπάτη.

'Στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, μαῦρῃσαν ἐντυκοῦς
κ' ἔδγαλαν καὶ τὸν Καλλέργη καὶ τοὺς πέντε Κρητικούς,
'βγάλανε καὶ τὸν Ζωγράφου καὶ τὴν ἄλλη συντροφιά
καὶ τὰ μούτρα τῶν κομμάτων ἦτανε γὰρ ζωγραφιά.

'Στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, τὴν ἡμέρα τὴν τρανή,
Καννιβάλων ἔπιος πρῶτα δὲν ἀκούεται φωνή,
δὲν σηκώνεται μαγκοῦρα, μπράδου δὲν βροντᾷ πιστόλι, ἰ
μ' ἕνα μπράδου γὰρ τὴν τάξι πάνε καὶ ψηφίζουσε εἶλο.

'Στῆς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, ποῦ πῆσαν ἐπιφανεῖς,
μεθυσμένοι ψηφοφόρος δὲν ἐφάνηκε κανεῖς,
'στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου δὲν ἐπῆγα σ' ἐκκλησιασῆς
κ' ἀποταίγαρα δὲν βρήκα καὶ δὲν ἄκουσα βρισιαῖς.

'Στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, ποῦ στρίψε καμ πόσων νοῦς,
'μπρὸς ὅτῃς κάλπαις ψηφοφόρος εἶδα μόνου ζωντανούς,
καὶ καθένος μακαρίτης ἀναπαύεται ὅτῃ γῆ,
καὶ κρανία λὰν νεκρά
μὲ παρὰ ποτα πικρά
πῶς κανεῖς δὲν ἀνεστήθη ὅτῃς ἀπλήρης τὴν ἐκλογῆ.

'Στάς ὀκτὼ μηνὸς Ἀδγοῦστου, τὴν ἡμέρα τὴν μεγάλην,
ἐπανόστασις καινούρια γ' ἄνωσε πολλῶν κεράλι,
κ' ἔμαθε κ' ὁ Βασιλεῖς, ποῦ δέμενε ὅτῃν Πάρο,
πῶς καὶ μέσα ὅτῃ χωρῆς δὲν ψηφίζουσε κουμπάρο.

Ὁ γδὲν τούτου τοῦ μηνὸς
λοῦς μεγάλο γεγονός.

Κ' ἂν φήσαις πεισματικὰ
κάλην παντὸς ἀγνώστου,
κάνει καλᾷ, μάνει κακᾷ,
λογαρισμὸς ἄδικος τοῦ.

Αὐτὸς πληρόνια, Φασουλῆ, τοὺς φόρους καὶ τὰ λάθη,
ποῦ χάνουσε πολλὰς φοραῖς ταυτὰ μὲ τὸ καλῆθι,
κ' ἔκεινον ἂν ἐφήμιος κ' ἔστραφη κατὰ τούτου,
κάνει καλᾷ, μάνει κακᾷ, κάνει τοῦ κεραλιζοῦ τοῦ.

‘Ογδὴ τοῦτο τοῦ μηνὸς
λασο μεγάλο γερονός.
κι’ ἡ Ρωμοσύνη φάνηκε πᾶς θέλει να θυμώσῃ
καί’ σ’ τὸν καρπὸν τῆς γνώσεως σάν Ἐσα νὰ σιμώσῃ.
‘Ογδὴ τοῦτο τοῦ μηνὸς καὶ χάλιαστα καὶ βάρτα...
ὁ Πῶπ ἰβήγηκε’ σ’ τὰ Ψαρρὰ κι’ ὁ Σίμος εἰς τὴν Ἀρτα.

Ἐπανάστασις καινούριζα,
κι’ ἄς βαροῦμε τὰ σαντούριζα
κι’ ἄς βαροῦμε τὰ βιολιζα...
ζῆμας τοῦ Βασιλζα.

Εἶθε τῶν ἔχθρων μας ἔλυν να τοὺς δύο’ ἡ μοῦλα κλάτσου,
κι’ ἔλα μόνι καὶ μετ’ ἄλλον
νὰ δεχθόμεν τὸν Τρικκάλων
γεωργός πληρεξουσίως, Κουκουλέτσους καὶ Κοτρότσους.

Ἐμπρὸς λοιπὸν, βρὰ Φαουλί, δέξου δὴ τρεῖς γιανκάδες
καὶ πᾶμα νὰ θρηνησομε τοὺς δύο τοελιγκάδες.

**Παράστασις μεγάλη
τοῦ Κόντε καὶ τοῦ Ράλλη.**

Ἰπὸ σιὰν ἀμφιλαφῆ
πευκῶνων μυρωδάτων
δρὸ τοελιγκάδες ἀδελφοί
λίνα τὰ βᾶσανά των.

Ἰπὸ σιὰν παρηγόρον ὀλοκρασίης πεύκης
μὲ μαρμαρίνα ζελή
δρῶσζονται δρὸ φίλοι,
Κάστωρ καὶ Πολυθεύκη,
κι’ ὁ μὲν φορεῖ ρεπουμπλικὰ κι’ ὁ δὲ φορεῖ καστόρι,
καὶ παραστέκουν γύρω των θλιμμένι πευκοφόροι.

Ράλλ. — Πᾶς δὲν ἔβαλα Κορδόνι, πᾶς δὲν ἔβαλες Ἐλγὰ;
τί μας ἔλαθε, Κόντε Τζωρτζή, ν’ ἀρονθοῦσαι τὰ καλζα;
Τί τὸν ἔθελα τὸν πεύκο, Θεοτόκη μου, κι’ ἔγω;
ἀμὰ δὲν ἔβαζα’ σ’ τὴν κάλπη μὰ πατάτα κι’ ἐν αἰγῶ;

Κόν. — Τὸν ἔθελα τὸν πεύκο, Μήτσω μου ρεπουμπλικάνο;
ἔτσι κι’ ἐτοῖο λάδα κάνω,
κι’ ἔπρεπε γὰρ σύμβολό μου ν’ ἐχω πάντα τὴν ἔλγᾶ...
μὲ τὸ πεύκο φαναλιμέντ’ ἀπᾶμας κακὴ δουλειά.

Ράλλ. — Ἐχάθηναν τὰλλα δένδρα, λεύκαις, πλατάκων, μηλζαίς,
καὶ θυλιζάμε τὸν πεύκο γιὰ νὰ πάθωμαι δουλειζαίς;
Τί τὸν ἔθελαι τὸν πεύκο; τί τὸν ἐθυλιζάμε;
τώρα, Κόντε Θεοτόκη, νίψου κι’ ἀποτάγαμε.

Κόν. — “ Ἄλλο δένδρο βάζαμε ξανθὸ ρεπουμπλικάνο,
δὲν θὰ τὴν πάβαινα κι’ ἔγω μ’ αὐτὸν τὸν Ζαβιτόνο.
‘Ο Ζαβιτόνος μ’ ἔπαγε, μ’ ἐπόσει χολαίς...
Ράλλ. — Χρῶσό μου, μὴν πικραίνωσαι, χρυσοῦλι μου, μὴν κλαίς.

Κόν. — “ Ἄν ἄλλο δένδρο βάζαμε
τώρα δὲν θὰ ρεμβάζαμε
οὐ τούτους τοὺς πευκῶνας
οἱ δρὸ μας κατὰ μόνας.

Ράλλ. — Αὐτὸς ὁ κύριος λαὸς δὲν εἶναι σὰ καλὸ κατὰ...
καλλίτερο ἀραπόσταρο νᾶδαζε τοῦ γαλάτου.

Ἰτσις μὲ τοῦτο νᾶθῶναι ν’ εἶκοί μας περισσότεροι
καὶ λαϊκοὶ ἁγώτεροι.

Κόν. — Ἡ σικὰ τοῦ Ζαβιτόνο, ἔξογία μου, μὲ φοβερίζει...
ἀχλατὸς ὁ παληροπαῖκος ἦταν συμφορὰ γιὰ μᾶς,
κι’ ἔτσι ἀδρὰ ζευγαίρις οἱ πευκῶνας φιδιρῆζῃ
ἐνθυμῶ τὰς τελευταίας τῶν ἐρώτων μας στιγμάς.

(Ἐνθ’ οὐταῖα λέγουν ἀκούεται νὰ φάλῃ
μὰ ζυλιζάνα μόσῃ;
κόφτο τὸ πεύκο, Κόντε, κόφτο τὸ πεύκο, Ράλλη,
καὶ δὲν ἄς πᾶει γουρι.

(Μὰ κι’ ὁ Μπουφιδὸς ἔρχεται κοντὰ των μὲ λαχτάρα
καὶ μὰ καλζὰ κιάρα,
ποῦναι τοῦ Κόντε πτόλος
καὶ πρῶτος πρῶτος φίλος,
κι’ ὁ Κώστας Ἀγγελόπουλος εἰς τὴν καλζὰ Βουλή
τὸν ἔλεγε τὸ κόμμις τὸν Μαρσιότση.)

**‘Ο ἀκούφιδὸς ὁ πολὺς
εἰδος ἀπερστουφελής.**

Κατερίνα ἰγυολατράτα,
περκὲ τὰκανα σαλάτα;
περκὲ τέτοιο ζαμπικό;

Δὲν βαρεῖ γιὰ μᾶς λαγοῦτο...
Κατερίνα, τεῖναι τοῦτο,
ποῦγις σ’ τὸν Κρητικὸ;

Μαῖορον πεύκου πέφτων φύλλα,
μ’ ἔμπρὸς καί’ πίσω μου μαυρίλα,
σκότος γύρω μου βαθὸ.

Ποῖος τὴν συμφορὰ θ’ ἀκούσῃ
τοῦ Μπουφιδὸ μὲ τὸ μοῦσι,
καὶ δὲν θὰ σιγνηθῃ;

Ποῖος π’ ἴστωσε ποτὲ παιδιά,
πᾶς κι’ ἡ δική μου Λειθαδιά
τὴν Κρητικὸ θ’ ἀσπρίσῃ
κι’ ἔμεινα θὰ μαυρίσῃ;

Ψηφίστε, τοὺς ἔλεγα καὶ τὸν μπαμπὰ τὸν λέοντα,
ψηφίστε καὶ τὸ παιδί τὸν σκόμο τοῦ τὸν Κρέοντα,
μὴ φάτε κρέας, βρὸ παιδιὰ, μὴ κρέατος κραιπάλη;
γιάτ’ εἶναι καὶ σαρκωστὴ τῆς Παναγίης μεγάλη.
Τοῦ κακού, δὲν μ’ ἀκούσανε... γιὰ τοῦτος βράχῃ: πέρα...
κρέας ζητοῦν τὸν Κρέοντα, κρέας καὶ τοῦ πατέρα.

Καὶ τώρα χαίρε, Λειθαδιά μὲ τὰ παχιά λειθάδια,
ποῦ μαρσιόσε τὸ μάτι μου,
χαίρε καὶ σὺ, Κορραϊτή μου,
μὲ τὰ πολλὰ κεπάδια.

Μαῖοριον καὶ τοὺς Κρέοντας
καὶ τοὺς μουστάτους λέοντας
τοὺς ὄπρ’ σοῦ παλαίνοντας
καὶ τώρα πάνε λέοντας
καὶ τὴν μαυρίλα κλαίνοντας.

Τί τοὺς θέλατε τοὺς πεύκους... ἀλλ’ ἔλα, καὶ οὐ κορδόνι...
τέτοια φάλλον κι’ ἡ δρὸ στερούγγαις, κι’ ἡ παράστασις τελεζα...